

[Haugberg.]

aandeligt rodløs og kommer til at mangle personlig Bærekraft over for Livets mange forskellige Tilskikkelser. Man anfører videre, at det er nødvendigt at opdrage de unge til Forstaaelse af Livets Mening og Sammenhæng og vække dem til Selvbesindelse. Man maa derfor søge at forlene Ungdommen med Evne til selvstændig og saglig Meningsdannelse og en klar Forstaaelse af, at Frihed forpligter. Udvalget fremsætter endvidere den Anskuelse, at det, man hidtil har tilstræbt med Ungdommens Uddannelse og Opdragelse, i særlig Grad er gaaet ud paa at skaffe den en Livsstilling, saa den kunde klare sig økonomisk.

Disse Udvalgsbetragtninger vil sikkert ikke blive modsagt af nogen, de er sikkert i Hovedsagen rigtige, men naar de er det, forekommer det mig, at Konsekvensen deraf ikke burde være udeblevet. Konsekvensen maatte være, at alle unge til det 18de Aar paa en eller anden Maade skulde være forpligtede til en Undervisning, der gik ud paa at hjælpe de unge til den aandelige Modstandskraft og den Samfundsforstaaelse, som i første Række er en Borgen for, at netop vore folkelige Værdier og Idealer underbygges og styrkes i en saadan Grad, at vi gennem vor Ungdom trygt kan se Fremtiden i Møde. Denne Konsekvens drog Ungdomsudvalget beklageligvis ikke. Ungdomsudvalget udelukkede Ungdommen paa Landet, men gjorde Ungdomsundervisningen til en Pligt for den ufaglærte Ungdom i Byerne. Desværre er denne i sig selv konsekvente og gode Bestemmelse nu bortfaldet, idet der i § 1, Stk. 5, i Forslaget om Ungdomsskoler for den ufaglærte Ungdom er indføjet den Bestemmelse, at Deltagelse i denne Undervisning er frivillig.

Den, der som ungt Menneske kommer til en By, ved, hvilken velgørende Betydning det har at kunne komme i en Skole et Par Gange om Ugen. Det er, som om man, hver Gang man er i Skole, faar bekræftet, at alt det gode, man som Barn blev opdraget til, er det rigtige, det eneste, der duer, naar det kommer til Stykket, her i Livet. Den Værdi, Skolen her har for de unge, er selvfølgelig størst for de mange Tusinder, der ikke har deres Hjem i Byen, men for alle unge er det en stor Værdi at være knyttet til en Skole. Naar man ser den stigende Kriminalitet blandt de ganske unge, maa det dobbelt beklages, at Byungdommen stilles frit. Der er næppe Tvivl om, at det er den Del af Ungdommen, der har mindst Tilknytning til Hjem eller Familie, der mindst kommer i Ungdomsskolen,

skønt det vel samtidig netop er denne Del af Ungdommen, der vil have allerstørst Glæde og Udbytte af at komme der. Alderen fra 14 til 18 Aar er sikkert den allervanskeligste, og jeg tror, at mange unge vilde undgaa at komme i kriminelle Forviklinger, saafremt de blev pligtige at søge en Skole et Par Gange ugentlig. Samfundet gør sikkert baade sig selv og de unge en Bjernejtønst ved at lade de unge selv bestemme, om de vil søge en Skole eller lade være.

Naar Undervisningsministeren, der ifølge Betænkningen fra Ungdomsudvalget var gaaet med til at gennemføre tvungen Ungdomsskole for de 16—18-aarige, nu er gaaet bort fra dette, gaar jeg ud fra, som det ogsaa tidligere er sagt, at Ministeren siden har mødt en saadan Modstand eller gjort saadanne Erfaringer, at han maa mene, at den tvungne Ungdomsskole ikke paa nuværende Tidspunkt lader sig gennemføre. Det maa man jo affinde sig med og saa prøve paa, om man ad anden Vej kan naa at hjælpe Ungdommen til den aandelige Bærekraft og Samfundsforstaaelse, som man fra alle Sider i Ungdomsudvalget er enig om er en Nødvendighed for Tidens Ungdom, hvis den skal undgaa at blive Bytte for Ideer og Anskuelser, der er i Modstrid med vort Folks Idealer og hele Indstilling.

Et af Forslagene til Fremme af dette Formaal er Forslag om Tilskud til Aftenskoler. I Princippet er dette Forslag som den Lov, der gælder nu, men en Række nye Bestemmelser tager Sigte paa at faa en større Aftenskolevirksomhed i Gang. Først og fremmest gælder dette Bestemmelsen om, at Tilskuddet fra Staten og Skolefondene sættes op fra 1 Kr. 95 Øre i Timen til 2 Kr. 40 Øre i Timen. Det siger sig selv, at en saadan Forhøjelse af Tilskuddet vil virke stimulerende paa Aftenskolevirksomheden. I Henhold til Forslaget vil en Lærer, der virker i Aftenskolen, faa en Timebetaling paa i alt 3 Kr. 40 Øre. Denne Undervisningsbetaling svarer sikkert til, hvad der ydes for tilsvarende Undervisning, men da man i tekniske Skoler og Handelsskoler anvender Anciennitetslønniing, var det maa-ske en Overvejelse værd at prøve, om en tilsvarende Ordning ikke ogsaa burde indføres for Aftenskolens Vedkommende. Gennemførelsen af en saadan Ordning vilde sikkert ikke komme til at betyde ret meget paa det økonomiske Omraade, hvorimod det nok vilde betyde, at man i højere Grad end nu fastholdt de prøvede Lærere ved Aftenskolerne, og da man vel kan gaa ud fra, at de prøvede og øvede Lærere i Aftenskolen kan yde en bedre Undervisning end de uprø-